

ЗВІТ
декана філологічного факультету
Чекаревої Євгенії Сергіївни
за 2025/2026 навчальний рік

У своїй роботі декан керувався законодавством України про освіту, наукову та науково-технічну діяльність, нормативно-правовими актами МОН України, розпорядженнями керівництва університету, рішеннями Вченої ради університету і факультету. Основні зусилля були спрямовані на виконання завдань, визначених Стратегією розвитку університету на 2019-2025 р., Стратегічних цілей і намірів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна до 2030 року, Стратегічного плану філологічного факультету до 2030 року, і спрямованих на забезпечення якісної підготовки фахівців за бакалаврським, магістерським та освітньо-науковим рівнями вищої освіти, розвиток наукових досліджень, сприяння набору здобувачів освіти, розширення сфери навчальних послуг за рахунок створення нових освітніх програм, переформатування навчального процесу з урахуванням технологій дистанційного навчання.

I. Кадрове забезпечення освітнього процесу та наукових досліджень

Освітній процес та наукові дослідження на філологічному факультеті у 2025/2026 році забезпечували 5 кафедр: української мови, історії української літератури, історії зарубіжної літератури і класичної філології, загального та прикладного мовознавства, журналістики. 2 кафедри очолювали доктори наук, професори, 3 – кандидати наук, доценти.

Станом на 1 грудня 2025 року на факультеті працювало 62 штатних науково-педагогічних працівників, серед яких 10 докторів наук, професорів, 38 кандидатів наук, доцентів. Навчально-допоміжний персонал складав 10 осіб. Порівняно з попереднім роком кількість штатних одиниць науково-педагогічних працівників та навчально-допоміжного персоналу скоротилася (загалом на 13,25 п.о.).

До викладання на факультеті було залучено 3 внутрішніх сумісників та 3 зовнішніх сумісників.

Таблиця 1
Кадровий склад філологічного факультету

Науково-педагогічні працівники та навчально-допоміжний персонал	Кількість штатних працівників	
	2025 р.	2026 р.
Усього	72	65
Науково-педагогічні працівники	62	55
Навчально-допоміжний персонал	10	10

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації має кафедра історії української літератури (100%). На факультеті на штатній посаді працює 1 викладач із Республіки Польща.

Таблиця 2
Науково-педагогічні працівники філологічного факультету

Структурний підрозділ	Кіл. осіб	Доктори наук, проф.		Канд. наук, доценти		Викл. з наук. ст. і вчен. зван.		Викл. без наук. ст. і звання	
		к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%
філологічний факультет	55	10	19	36	67	46	85	8	15

Попри загальне скорочення штатних одиниць, спричинене зменшенням контингенту здобувачів освіти за всіма рівнями, факультет має і здобутки в професійному зростанні науково-педагогічних працівників. У 2025 році доценти кафедри української мови Бутко Софія Григорівна та Дюкар Катерина Валеріївна здобули вчене звання доцента. У серпні 2026 року успішно захистив дисертацію на здобуття рівня доктора філософії старший викладач кафедри української мови Антон Павлович Штефан.

Протягом звітнього періоду на факультеті приділялася значна увага підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників, яке відбувалося згідно з річним планом, розробленим на кафедрах. Основною формою, відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації та стажування у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», було стажування, яке проходили викладачі як на споріднених кафедрах університету, так і в різних міжнародних установах і закладах освіти.

II. Підготовка фахівців і навчальна робота

Освітня діяльність з підготовки фахівців (бакалаврів, магістрів, докторів філософії) на філологічному факультеті здійснюється за двома спеціальностями у двох галузях знань – В11 Філологія (03 Гуманітарні науки) і С 7 Журналістика (06 Журналістика).

Студенти бакалаврського і магістерського рівнів навчаються за кількома спеціалізаціями і освітніми програмами:

спеціальність В11 «Філологія», спеціалізація В11.01 «Українська мова та література», освітні програми: «Українська мова і література» (бакалаврський рівень, магістерський рівень), «Українська мова і література, літературне редагування» (бакалаврський рівень), «Українська мова і література та англійська мова» (бакалаврський рівень), «Українська мова і література та українська як іноземна» (магістерський рівень);

спеціальність В11 «Філологія», спеціалізація В11.033 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська», освітня програма: «Польська мова і література та українська мова і українська література» (бакалаврський рівень);

спеціальність А4 «Середня освіта», спеціалізація А4.01 «Середня освіта (Українська мова і література), освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література, світова література);

спеціальність 035 «Філологія», спеціалізація 035.034 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська», освітні програми: «Слов'янська філологія, літературне редагування і створення контенту» (бакалаврський рівень);

спеціальність 035 «Філологія», спеціалізація 035.08 «Класичні мови та літератури (переклад включно», освітня програма: «Класичні мови і літератури та англійська мова» (бакалаврський рівень, магістерський рівень);

спеціальність В11 «Філологія», спеціалізація В11.10 «Прикладна лінгвістика», освітня програма: «Прикладна лінгвістика та англійська мова» (бакалаврський рівень, магістерський рівень);

спеціальність С7 «Журналістика», освітня програма: «Журналістика» (бакалаврський рівень, магістерський рівень).

Здобувачі освіти рівня доктора філософії навчаються за двома спеціальностями: «Філологія» та «Журналістика».

Загальний контингент студентів на кінець 2025/2026 навчального року становив 365 чоловік, з них 281 чол. навчався на денній формі навчання, а 84 чол. – на заочній. Крім того, у червні завершили навчання 84 бакалаври, 63 за денною формою навчання та 21 за заочною.

За кількісними показниками (98%) факультет посідає друге місце в університеті, за якісними показниками – четверте місце з показником в 66%, що на 3% вищий, ніж у зимову сесію, і на 5% вищий за літню сесію попереднього навчального року; найвищий на 1 курсі магістратури (81%), загалом по університету – 95 % кількісна успішність і 48% – якісна.

На заочній формі навчання результати дещо нижчі і складають 97% загальна успішність (у попередньому семестрі 94%) та 62 % якісна (в попередньому семестрі 53%).

Середній бал успішності за факультетом – 4,38 (що вище, ніж у зимову сесію (4,27) і літню сесію попереднього навчального року (4,26)). Найвищий бал – на 4 курсі бакалаврату і 1 курсі магістратури (4,51 та 4,61 відповідно), найнижчий бал – на 2 курсі бакалаврського рівня (4,09 – вище порівняно з мінімальним балом попередніх двох сесій).

На заочній формі середній бал – 4,32 (минулого семестру був 4,21), при цьому найнижчий – 4,03 (був 3,99), найвищий – 4,79 (був 5).

За результатами екзаменаційної сесії за академічну неуспішність відраховано 15 студентів (з них 1 – це студент випускного 4 курсу); 8 студентів відраховано за власним бажанням протягом року; 4 студенти – за невиконання умов контракту

(фінансову заборгованість); 2 студенти не стали до навчання після академвідпустки.

Випуск на денній формі навчання становив: бакалаври – 63 чол., з яких 19 випускників отримали диплом з відзнакою (30,1%), магістри – 36 чол., з яких 20 випускників отримали диплом з відзнакою (55,5%).

Випуск студентів заочної форми становив: бакалаври 21 чол., з яких 2 випускники отримали дипломи з відзнакою (9,5%), магістри 6 чол., усі випускники отримали дипломи з відзнакою (100%).

На 1 жовтня 2026 загальний контингент філологічного факультету становить 492 здобувачі, з них 373 навчаються на денній, а 119 – на заочній формі навчання; бакалаврів 396 (309 – денна форма, 87 – заочна форма навчання), магістрів 96 (64 – денна форма, 32 – заочна форма навчання). За кошти державного замовлення навчається 250 (241 – денна форма, 9 – заочна форма навчання), за кошти фізичних і юридичних осіб – 242 (132 – денна форма, 110 – заочна форма навчання).

Таблиця 3

Контингент студентів філологічного факультету на 1 жовтня 2026 р.

Бакалавр				Магістр			
денна форма		заочна форма		денна форма		заочна форма	
бюдж.	конт.	бюдж.	конт.	бюдж.	конт.	бюдж.	конт.
201	108	9	78	40	24	0	32

Таблиця 4

Основні показники екзаменаційної сесії (денна форма навчання)

Структурний підрозділ	Сесія	2025/2026 навч. рік	
		абсолютна	якісна
філологічний факультет	зимова	96%	63 %
	літня	98%	66 %
університет в цілому	зимова	90%	49%
	літня	95%	65%

Таблиця 5

Відрахування здобувачів вищої освіти за 2025/2026 навчальний рік (денна форма навчання)

Структурний підрозділ	Усього 1 семестр		Усього 2 семестр	
	кількість	%	кількість	%
філологічний факультет	7	2,8	13	5,4

Таблиця 6

Випуск фахівців 2025/2026 навчальний рік (магістри, денна форма навчання)

Структурний підрозділ	Випуск	Диплом з відзнакою	
		кількість	%
філологічний факультет	36	20	55,5

Таблиця 7

Заочна форма навчання, абсолютна успішність

Структурний підрозділ	Сесія	2025/2026 навч. рік	
		абсолютна	якісна
філологічний факультет	зимова	94%	53%
	літня	97%	67%
університет в цілому	зимова	90%	55%
	літня	97%	54%

Таблиця 8

Відрахування здобувачів вищої освіти за 2025/2026 навчальний рік (заочна форма навчання)

Структурний підрозділ	Усього 1 семестр		Усього 2 семестр	
	кількість	%	кількість	%
філологічний факультет	7	10	2	3

Таблиця 9

Випуск фахівців 2025/2026 навчальний рік (магістри, заочна форма навчання)

Структурний підрозділ	Випуск	Диплом з відзнакою	
		кількість	%
філологічний факультет	6	6	100

Прийом на перший курс бакалаврського і магістерського рівнів освіти у 2026 році відбувався у складних умовах військової агресії, але в цілому завершився успішно. Загалом на перший курс було зараховано 148 здобувачів освіти, що на 30 осіб менше, ніж у попередньому році. З них 120 здобувачів освіти на денну форму навчання, а 28 – на заочну.

Із 120 здобувачів освіти денної форми, прийнятих на перший курс, 79 навчається за кошти державного замовлення, 41 – за кошти фізичних осіб. На заочній формі навчання з 28 здобувачів освіти 4 навчається за кошти державного замовлення, а 24 – за кошти фізичних осіб. Таким чином, відбулося збільшення здобувачів освіти за державним замовленням і зменшення за контрактом.

Таблиця 10

Прийом на перший курс 2026 р.

Бакалавр 101				Магістр 47			
денна форма		заочна форма		денна форма		заочна форма	
бюдж.	конт.	бюдж.	конт.	бюдж.	конт.	бюдж.	конт.
58	29	4	10	21	12	-	14

На філологічному факультеті значна увага приділяється практичній підготовці майбутніх фахівців. Практична підготовка студентів здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», згідно з наскрізними та робочими програмами практик. Програми проведення навчальних та виробничих практик спрямовані на поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу дисциплін, на формування у студентів сучасних практичних компетентностей та наближення практичної підготовки до потреб ринку праці.

Усі студенти спеціальності В11 «Філологія» проходять педагогічну практику: студенти бакалаврського рівня – в закладах середньої освіти, а студенти магістерського рівня – асистентську практику в закладі вищої освіти.

Здобувачі освіти четвертого року навчання бакалаврського рівня проходили педагогічну практику в різних навчальних закладах міста Харкова: школах, гімназіях, ліцеях. Відповідно до програми практика складається з двох етапів – пасивного й активного. На пасивному етапі студенти відвідують уроки з різних предметів, вивчають методику викладання вчителів, знайомляться з робочою документацією. На етапі активної практики кожним студентом проведено від десяти до вісімнадцяти уроків, виховні заходи, заміни уроків, здійснено психолого-педагогічні спостереження за учнями, взаємовідвідування і обговорення уроків.

Педагогічну практику пройшли 50 здобувачів освіти денної форми та 9 заочної. На завершальному етапі відбулися індивідуальні звіти-заліки з наданням оціненої керівниками звітної документації про практику. На підсумковій конференції студенти і групові керівники доповідали про результати практики. Було відзначено відповідність навчальних закладів вимогам практики, методичну й теоретичну готовність практикантів. Студенти виявили вміння реалізовувати основні фахові компетенції, залучати різні методи навчання та інноваційні форми роботи з учнями, продемонстрували організаційну відповідальність.

Усе це дало підстави високо оцінити результати педагогічної практики. За висновками керівників практика пройшла успішно й засвідчила достатній рівень підготовки студентів.

Здобувачі освіти перших курсів магістратури протягом шести тижнів проходять асистентську практику. Вона відбувається на базі філологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У звітному році її пройшли 29 студентів денної форми й 3 заочної. На етапі активної практики кожним студентом проведено по дві лекції і від двох до десяти практичних занять зі студентами молодших курсів.

Підсумкова конференція засвідчила, що студенти вивчили досвід викладацької діяльності, застосування методів, прийомів, форм і засобів організації освітнього процесу у вищій школі. Їм удалося розвинути комунікативні навички і вміння – налагодити контакти зі студентами і викладачами, опанувати навички підготовки матеріалів для лекційних, практичних і семінарських занять, виробити стресостійкість і бажання працювати зі студентами.

Навчально-методична робота практикантів полягала у плануванні лекційних і практичних занять, формуванні уявлення про організацію діловодства на кафедрах, відвідуванні лекційних і практичних занять та їх обов'язкового обговорення; наукова робота – в ознайомленні з науковою роботою кафедри, роботою над магістерськими темами; виховна – у вивченні складу студентських груп, проведенні виховних заходів, кураторських годин.

Здобувачі освіти спеціальності С7 «Журналістика» проходять ознайомчі та виробничі практики за фахом. У 2025/2026 роках в умовах воєнного стану усі практики проходили дистанційно. Студенти готували матеріали для публікації на сайтах, виступали у ролі медіакураторів, проводили відеоконференції, писали статті, брали інтерв'ю, знімали репортажі, готували аналітичні матеріали.

Окрім спільної для всіх здобувачів освіти спеціальності «Філологія» педагогічної практики, різні освітні програми передбачають проходження низки фахових практик: фольклорної, діалектологічної, редакторської, коректорської,

обчислювальної та комп'ютерно-лінгвістичної, перекладацької. Усі вони забезпечують можливість набуття практичних навичок, особливо актуальних через те, що реальна робота в різних установах істотно відрізняється від теоретичних уявлень про неї.

У цілому практики є дієвим засобом, що сприяє працевлаштуванню випускників факультету, як і щорічні зустрічі студентів із потенційними роботодавцями. Такі зустрічі організовуються з метою познайомити, у першу чергу, старшокурсників із можливими сферами застосування їхньої професійної підготовки. Здобувачі освіти філологічного факультету також брали участь у загальноуніверситетських заходах, присвячених проблемам працевлаштування.

На філологічному факультеті успішно здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук. У 2025/2026 році на факультеті навчалися 14 здобувачів ступеня доктора філософії, а також 2 здобувача ступеня доктора наук. Випусковими кафедрами для них є кафедра історії української літератури; кафедра української мови, кафедра історії зарубіжної літератури і класичної філології; кафедра журналістики. Керують здобувачами ступеня доктора філософії і консультують здобувачів ступеня доктора наук провідні фахівці кафедр, які мають успішний досвід підготовки науковців. Усі здобувачі виконують освітньо-наукову програму, працюють над підготовкою дисертаційних досліджень відповідно до індивідуальних планів, що підтверджується їхніми регулярними звітами та інформацією керівників.

Навчально-методична робота на факультеті здійснювалася під керівництвом науково-методичної комісії, очолюваної заступником декана з навчально-методичної роботи доц. М. Бобро. На кафедрах діють методичні семінари. На факультетському та кафедральних методичних семінарах обговорювалися питання побудови та оформлення освітніх програм, вимоги до кваліфікаційних робіт, міжнародний досвід організації вищої освіти, проблеми розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення системи оцінювання якості результатів навчання, організації практичної підготовки студентів,

актуальність та особливості впровадження дистанційної освіти. Усі кафедри приділяють увагу методичному забезпеченню курсів, що викладаються.

На факультеті реалізуються різні способи підвищення методичного рівня викладачів, передбачені нормативними документами – методичні семінари, відкриті лекції, підготовка методичних матеріалів, стажування, взаємовідвідування, адміністративний контроль проведення занять та іспитів, визначення індивідуальних рейтингів тощо.

Значна увага у звітному році приділялася забезпеченню академічної доброчесності, що є важливим елементом роботи з підвищення якості освіти. Перевірка кваліфікаційних робіт випускників, здійснена за допомогою антиплагіатних онлайн-систем, показала, що абсолютна більшість студентів дотримуються принципів академічної доброчесності. Філологічні роботи мають свою специфіку через необхідність цитування значної кількості критичних матеріалів і художніх текстів, що призводить до збільшення кількості збігів, вказаних антиплагіатними онлайн-системами, тому Вченою радою факультету були уточнені окремі допустимі граничні показники. Кваліфікаційні роботи студентів із виявленою великою кількістю запозичень з інших текстів поверталися студентам на доопрацювання з обов'язковою перевіркою оновленого варіанту роботи.

Філологічний факультет пропонує й додаткові освітні послуги. На факультеті розроблено і запропоновано для вивчення 4 сертифікатні програми з української мови різного рівня (від початкового до вільного володіння):

Українська мова. Початковий рівень (A1, A2)

Українська мова. Середній рівень (B1, B2)

Українська мова. Вільне володіння (C1, C2)

Українська мова. Основи публічної комунікації

III. Науково-дослідна діяльність

Науково-дослідна робота на філологічному факультеті здійснюється відповідно до розроблених планів з урахуванням специфіки кожної кафедри. Науковою роботою займалися всі науково-педагогічні працівники факультету, працюючи над індивідуальними темами в руслі кафедральних проблематик, а також в межах загальнофакультетської науково-дослідної теми «Актуальні проблеми філології в сучасних парадигмах гуманітарного знання».

Окремі наукові теми розробляють кафедра історії української літератури – «Література як форма збереження етнокультурної ідентичності українців» та кафедра журналістики «Актуальні проблеми теорії та історії соціальних комунікацій».

У 2025/2026 навчальному році відбулися успішні захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії аспірантів філологічного факультету.

По кафедрі загального та прикладного мовознавства:

1. Васянович Є.А. (кер. доц. Дубовик Н.М.). Захист відбувся 05.06.2026 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

По кафедрі журналістики:

1. Мирошніченко С. М. (кер. проф. Хавкіна Л.М.). Захист відбувся 14.08.2026 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.
2. Семченко В. О. (кер. доц. Драчова О.П.). Захист відбувся 04.09.2026 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

За звітний період підготовлено і видано 2 випуски Вісника Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Філологія», який включено до переліку фахових видань України, категорії «Б».

Співробітниками факультету було видано 6 монографій, 9 розділів у монографіях (у тому числі 8 у міжнародних виданнях), 3 навчальні посібники, 2 навчально-методичних видання, 2 підручники.

Опубліковано 84 статті, з них 71 у вітчизняних і 9 у міжнародних виданнях; 4 статті у виданнях, які входять до баз даних SCOPUS; підготовлено 54 тез доповідей.

За звітний період на філологічному факультеті було організовано й проведено наукові конференції: Міжнародна наукова конференція «Шістдесятництво як чинник мовно-літературного розвитку України» (18–19 вересня 2025 року); Міжнародна наукова конференція, присвячена 190-річчю від дня народження О. О. Потебні (23-24 жовтня 2025 року); Міжнародна науково-практична конференція «Медіаочікування та медіареальність у вимірах гібридної війни» (13 березня 2026 р.). Продовжено роботу науково-методичного семінару «Інноваційні практики, цифрові та медіатехнології в сучасній філології та журналістикознавстві».

Окрім того, співробітники філологічного факультету постійно виступають рецензентами наукових видань, беруть участь в атестації наукових кадрів (відгуки на дисертації, опонування на захистах дисертацій).

Викладачі філологічного факультету є членами редколегій наукових видань з філології, а також із соціальних комунікацій.

На факультеті успішно розвивається студентська наука. Протягом багатьох років діє Студентське наукове товариство (куратор – доц. Г. Савчук). Щомісяця відбуваються наукові засідання, на яких з доповідями виступають студенти, а також провідні науковці факультету, запрошені гості, які діляться своїм досвідом наукової роботи, привертають увагу студентів до актуальних аспектів філологічної науки, методики і методології наукових досліджень. Позитивним аспектом роботи Студентського наукового товариства є постійний пошук сучасних шляхів організації наукового життя студентів, поєднання традиційних форм з новітніми способами подачі результатів досліджень, використання останніх досягнень не лише у галузі філології, але й у галузі мультимедійності (аудіо- і візуалізації матеріалів доповідей і презентацій).

Студенти беруть активну участь у щорічних наукових конференціях філологічного факультету, регіональних студентських наукових конференціях, регіональних та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах тощо.

Викладачі кафедри української мови і кафедри історії української літератури виступили організаторами, консультантами і членами журі при проведенні ініційованого МОН України Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської і студентської молоді імені Тараса Шевченка.

IV. Міжнародна співпраця

Упродовж 2025–2026 навчального року філологічний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна продовжував активну міжнародну діяльність, спрямовану на розвиток академічної мобільності, участь у міжнародних освітніх і наукових проєктах, організацію міжнародних наукових заходів, розширення співпраці із закордонними університетами, науковими установами, культурними, освітніми та громадськими організаціями.

Міжнародна діяльність факультету охоплювала співпрацю з університетами й науковими інституціями Польщі, Іспанії, Німеччини, Великобританії, Франції, Канади, Чехії, Фінляндії та інших країн, а також участь у програмах Erasmus+, DAAD, NAWA, міжнародних конференціях, видавничих і перекладацьких проєктах.

Одним із важливих напрямів міжнародної діяльності факультету стала академічна мобільність викладачів. У межах угоди про співробітництво за програмою Erasmus+ KA171 було реалізовано співпрацю з Гданським університетом та Університетом Миколая Коперника в Торуні: декан філологічного факультету, професор кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології Чекарева Є. С. та в.о. завідувача кафедри української мови Бутко С. Г. здійснили

викладацьку мобільність і читали лекції з актуальних проблем класичних мов та польської мови.

У травні проведено інформаційну зустріч для студентів і викладачів з питань академічної мобільності.

Старша викладачка кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології Проскуріна Н. Ю. долучилася до програми «Менторство у педагогічній практиці», що реалізовувалася ННІ «Академія вчительства» ХНУ імені В. Н. Каразіна у партнерстві зі Школою освіти Польсько-американського фонду свободи та Варшавського університету.

Доцентка кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології Педченко Л. В. взяла участь у міжнародній програмі «Psychological Resilience and Effective Communication in Education in Crisis Situations», організованій за участі College of Rehabilitation Sciences, Rady Faculty of Health Sciences, University of Manitoba, Department of Polish-Ukrainian Studies of Jagiellonian University in Krakow, Zustricz Foundation та NGO Sobornist.

Викладачі факультету брали участь у міжнародних наукових, освітніх, культурних і грантових проєктах.

Доцент Краснящих А. П. долучився до проєкту Denkraum Ukraine, що реалізується за підтримки DAAD у 2024–2028 роках. Проєкт спрямований на розвиток міждисциплінарних українознавчих студій, об'єднує дослідження з історії, культури, політики, права та економіки України й функціонує як міжнародний майданчик для наукової комунікації.

Доценти кафедри української мови Губарева Г. А., Калашник Ю. І., Літвінова І. М. брали участь у проєкті Erasmus+ KA2 eREAD — Developing Reading Skills with and through Digital Technologies, спрямованому на розвиток читацької компетентності студентів, викладачів, учителів і здобувачів освіти різних рівнів засобами цифрових технологій. У межах проєкту розроблено модуль з методики, курс для вчителів на платформі Видавництва «Ранок» та курс з української мови як іноземної на платформі Moodle. Проєкт передбачає обмін методичним досвідом

між партнерами з різних країн, формування сучасних підходів до навчання мови як іноземної / другої мови, а також створення відкритих цифрових ресурсів для розвитку читацьких навичок. Участь кафедри в цьому проєкті сприяє інтеграції української мови в міжнародний освітній простір і посиленню методичного забезпечення викладання української мови для різних категорій здобувачів.

Окремим напрямом міжнародної співпраці кафедри української мови став проєкт KulFon — Nauka fonetyki polskiej przez kulturę, реалізований Університетом Лодзі у співпраці з кафедрою української мови Каразінського університету, зокрема доцентами Бутко С. Г. і Літвіною І. М. У межах проєкту здійснювалася робота над створенням сучасного контрастивного підручника з фонетики польської мови для україномовної аудиторії, впровадженого в курс «Контрастивна граматики української і польської мов» для студентів-полоністів. Видання поєднує навчання польської вимови з культурним компонентом і передбачає опрацювання польської фонетики у зіставленні з українською мовою. Проєкт сприяє розвитку українсько-польської освітньої співпраці та поглибленню міжмовного й міжкультурного діалогу.

Старша викладачка Проскуріна Н. Ю. взяла участь у міжнародному освітньому заході «Innovating Education: нове покоління в нових реаліях», що відбувся 2 травня 2026 року за участі GENESIS, Міністерства цифрової трансформації України, МОН України та PFE — Product IT Foundation for Education.

Доцентка Блажеєвська Ю. М. взяла участь у проєкті «Майстерня Андрія Куликова “Як публікаціями не сприяти поширенню провокативних тем, мови ворожнечі та загостренню ситуацій”», що відбувся 15 травня 2026 року за підтримки ОБСЄ (OSCE projects in Ukraine).

Студенти та викладачі кафедри журналістики взяли участь у міжнародному проєкті «Інформація в епоху алгоритмів: вплив і відповідальність», організованому Навчально-науковим інститутом журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Університетом Комплутенсе в Мадриді. Заходи відбулися 20 та 29 квітня 2026 року й були присвячені проблемам впливу

алгоритмів на інформаційне середовище, професійної відповідальності медіа та цифрової комунікації.

Перспективним напрямом міжнародної діяльності стала участь Каразінського університету як партнера у грантовій заявці Гельсінського університету з реалізацією у 2027 році. Заявка передбачає окремий блок, присвячений студентсько-викладацьким воркшопам із перекладу «Щоденника часів війни» фінською мовою. Реалізація цієї ініціативи відкриває можливості для подальшого розвитку міжнародної перекладацької співпраці та поширення українського воєнного досвіду у фінському академічному й культурному середовищі.

Студенти взяли участь у проєкті «Z biegiem dolnej Wisły» (червень–липень 2025 р., Університет Миколая Коперника в Торуні спільно з Львівським університетом). У грудні 2025 року було опубліковано видання, що поєднало путівник із навчальними матеріалами з польської мови як іноземної; студентки Чернишева В. та Бабакова А. стали співавторками.

Факультет і його кафедри виступали організаторами міжнародних наукових заходів.

Кафедра журналістики організувала Міжнародну науково-практичну конференцію «Медіаочікування та медіареальність у вимірах гібридної війни» та круглий стіл «Нові технології та ШІ у медіавійні: очікування і реальність», які відбулися 13 березня 2026 року. У заходах взяли участь представники Німеччини та Великобританії.

У вересні 2025 року факультет виступив співорганізатором Національних читань під патронатом президентської пари Республіки Польща, разом із Карпатським університетом. У заходах взяли участь представники університетів Болгарії, Китаю, Хорватії, Чехії, Грузії, Йорданії та України. Студенти філологічного факультету також взяли участь у заходах у межах Читань.

Філологічний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за підтримки та під патронатом Генерального консульства Республіки Польща в Харкові провів Конкурс декламації поезії Антонія

Слонімського, присвячений 130-річчю від дня народження видатного польського поета, та Конкурс перекладу – у межах відзначення 10-річчя відновлення полоністики. У заходах взяли участь Генеральний консул Республіки Польща в Харкові Давід Томашевський, директор відділу польської мови НАВА Маріуш Чех, віцеконсул 2018-2022 рр. Барбара Качмарчик та інші почесні гості. До участі в конкурсах долучилися студенти-полоністи та студенти-україністи факультету.

Викладачі факультету брали участь у міжнародних конференціях, семінарах і науково-культурних заходах в Україні та за кордоном.

Викладачі кафедри історії української літератури долучилися до міжнародних меморіальних заходів «Дні пам'яті С. Петлюри у Парижі», що проходили 26–29 травня 2026 року з нагоди 100-річчя з дня загибелі Симона Петлюри. Організаторами виступили Український кризовий медіа-центр, Український культурний центр Посольства України у Франції та Українська бібліотека імені Симона Петлюри. Участь у заходах взяли доц. Сподарець М. П. та проф. Матушек О. Ю.

Доц. Трофименко Т. М. представила монографію «Рукописи Івана Дніпровського та історія Розстріляного відродження» у Школі передових досліджень у галузі соціальних наук (EHES, Париж, Франція) та Центрі російських, центральноєвропейських і центральноазіатських досліджень (CERCEC, Париж, Франція).

Викладачі факультету брали участь у міжнародних наукових конференціях, організованих провідними закордонними університетами, зокрема Вроцлавським університетом, Університетом Палацького в Оломоуці та Берлінським університетом імені Гумбольдта. Така участь сприяла представленню результатів наукових досліджень факультету в європейському академічному середовищі та розширенню професійних контактів із фахівцями з україністики, славістики, полоністики та мовознавства.

У квітні 2026 року філологічний факультет було представлено на індивідуальному науковому семінарі, організованому Інститутом славістики Польської академії наук. Із доповіддю виступила доц. Бутко С. Г.

Філологічний факультет було представлено на міжнародній науковій конференції «Polonistyka i jej strategiczne znaczenie dla państwa polskiego» в Сенаті Республіки Польща (27 жовтня 2025 р.). Із доповіддю виступила доц. Бутко С. Г.

Студентка Багдасарян Роза взяла участь у Міжнародній весняній школі та Міжнародній конференції для молодих науковців Beyond Language 2026.

Студенти факультету взяли участь у IX Міжнародній конференції молодих дослідників «Про Україну міждисциплінарно» у Вроцлавському університеті (23–24 квітня 2026 р., Польща).

Студенти факультету взяли участь у XII Міжнародній студентсько-докторантській конференції «Słowianie, my lubim.. mode», організованій Науковим гуртком славістів і балканістів та Інститутом слов'янської філології Університету імені Адама Міцкевича (травень 2026 р.).

Студентки Чернишева В. і Бабакова А. взяли участь у XVI Всеукраїнському конкурсі з орфографії польської мови, що відбувся 22 травня 2026 року в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника за підтримки НАВА.

Важливим результатом міжнародної співпраці стала участь викладачів кафедри історії української літератури в підготовці колективної монографії на пошану 70-річчя архієпископа Ігоря Ісіченка «Лабіринти літературного тексту», що реалізовувалася у співпраці з Варшавським університетом у період жовтень 2025 – червень 2026 року. Координаторкою від факультету виступила доц. Трофименко Т. М.

У межах міжнародної наукової та редакторської діяльності кафедри української мови забезпечено участь у підготовці двох закордонних видань. Доц. Бутко С. Г. виступила науковою редакторкою випуску наукового часопису *Litteraria Copernicana* (індексується у Scopus). Також здійснюється підготовка монографії

«Україна–Польща: міжкультурний діалог», публікація якої запланована у видавництві Університету Миколая Коперника в Торуні.

Продовжував розвиватися міжнародний культурно-перекладацький проєкт «Щоденник часів війни» (куратор – Бутко С. Г.), пов'язаний із підготовкою перекладів польською та англійською мовами. Польський переклад проєкту було презентовано в низці польських академічних та інституційних осередків, зокрема в Університеті Миколая Коперника, Університеті імені Адама Міцкевича, Католицькому Люблінському університеті та Сенаті Республіки Польща, а також на подкасті *Pogawędnik Filozoficzny*. Проєкт має важливе значення для міжнародної репрезентації досвіду Харкова й Каразінського університету в умовах війни та для поширення українських свідчень у європейському гуманітарному просторі.

Підготовка перекладів «Щоденника часів війни» польською, англійською та в перспективі фінською мовами є важливим складником міжнародної гуманітарної місії факультету, оскільки сприяє поширенню українського воєнного досвіду, розвитку студентсько-викладацької перекладацької співпраці та формуванню міжнародного діалогу навколо сучасної української культури, пам'яті й свідчення.

Міжнародна діяльність філологічного факультету у 2025–2026 навчальному році засвідчує послідовну інтеграцію факультету в європейський освітній, науковий і культурний простір, розширення партнерських зв'язків із закордонними університетами й організаціями, а також активну участь викладачів і студентів у міжнародних академічних, наукових, медійних, перекладацьких і просвітницьких ініціативах. Пріоритетними напрямками діяльності залишаються розвиток україністики в мовознавчому, літературознавчому та журналістикознавчому вимірах, а також полоністики і класичних мов.

V. Профорієнтаційна робота

Профорієнтаційна робота на факультеті традиційно посідає одне з чільних місць і зумовлюється специфікою тих спеціалізацій і освітніх програм, до яких планується залучити абітурієнтів.

Протягом 2025/26 навчального року на факультеті було проведено низку профорієнтаційних заходів, а саме:

протягом навчального року – робота з обдарованими дітьми через Малу академію наук (секції «мовознавство», «українська література», «зарубіжна література», «журналістика»), проведення конкурсу «Турнір юних журналістів»;

січень-червень 2026 – публікації буклетів з рекламою освітніх програм факультету в соцмережах факультету та студентського наукового товариства;

лютий-березень 2026 – проведення профорієнтаційної роботи у базових школах студентами-практикантами 4-го курсу і груповими керівниками;

квітень 2026 – офлайн зустрічі викладачів факультету для майбутніх абітурієнтів;

травень 2026 – День науки в Каразінському університеті;

травень 2026 – низка зустрічей з абітурієнтами за сприяння та участі студентського наукового товариства;

червень 2026 – День з Каразінським університетом – загальноуніверситетський день відкритих дверей.

VI. Культурно-виховна робота

Культурно-виховна робота на філологічному факультеті проводиться на основі концепції виховної роботи, затвердженої Вченою радою університету. Щорічно Вченою радою факультету заслуховується звіт заступника декана з виховної роботи ст. викладача Ірини Мурадової.

У співпраці з органами студентського самоврядування здійснюються заходи, спрямовані на організацію дозвілля студентів, здобуття соціального досвіду, самореалізацію в громадській, спортивній, творчій діяльності, інформаційне забезпечення студентів. Щорічно зі студентами першого року навчання проводяться бесіди про історію університету, факультету.

Традиційно студенти філологічного факультету беруть участь у презентаціях художніх, публіцистичних, критичних книг.

На факультеті працює потужна група кураторів, які намагаються урізноманітнити життя студентів, зробити його цікавим і в позалекційний час. Кураторські години – це регулярна організаційна і виховна робота, спрямована не лише на вирішення поточних питань, а й обговорення важливих тем, це простір для спілкування, що допомагає формувати професійні навички, підтримувати дружні стосунки в студентському колективі. Теми, які пропонують куратори для обговорення, охоплюють національно-патріотичне виховання, безпеку та психологічне здоров'я, академічну доброчесність, здоровий спосіб життя, професійний і soft skills розвиток. Так, зокрема, у групі ЛЛ-21 (куратор Гіріна Е.) кураторська година була присвячена Дню захисників і захисниць України: говорили про воїнів, які ціною власного життя і здоров'я, стримуючи російську агресію, ведуть героїчну боротьбу за суверенітет і територіальну цілісність нашої держави; а також про шану та визнання їхнього подвигу, що полягає у щоденній вдячності, підтримці та людяному ставленні. До Міжнародного дня боротьби за права жінок група познайомилася з історією феміністичного руху. Цікаві теми для обговорення запропонував Сердега Р., куратор груп ЛУР-21, ЛП-21.: «Чи вмієте ви читати?», «Як правильно слухати інших?». Саме студенти цих груп брали активну участь у проведенні «Днів Шістдесятництва», долучилися до урочистої сесії «Шістдесятництво: феномен волі і духу». Студентка Андраєва Олександра була учасницею заходів, організованих молодіжним рухом «Захист держави» (у лютому 2026 року презентувала 2-е видання «Україно-англійського словника шрифтом Брайля»). Єлизавета Ходак – учасниця щомісячних засідань Книжкового клубу, а також розмовного клубу польської мови, які з'явилися за ініціативи активістів студентського самоврядування. Студенти групи ЛП-21 відгукнулися на організовану університетом ім. Миколи Коперника роботу виїзної літньої школи «Літні курси польської». У групах ЛЛ-41,42 (куратор Крапива Ю.) обговорювались і такі теми: «Університет Каразіна: історія і сьогодення», «Фінансова грамотність», «Як говорити про проблеми: конструктивна комунікація між студентом і викладачем». Хомік О. як куратор

груп ЛУА-31, ЛП-31 організувала бесіди й диспути: «Усе про інтиме здоров'я», «Здоров'я без табу», «Як залишатися спокійним, коли все навколо змінюється?». Крім того, студенти цих груп доєдналися до цікавих заходів: творчого практикуму «Коло любові», на якому створювали унікальний малюнок у техніці нейрографіки, а також до мистецької акції «Нас єднають думи Кобзаря». У групах ЛУ-41, ЛУА-41 (куратор Кременська І.) кураторські години, крім інших питань, були присвячені проблемі формування професійних навичок, наприклад: «Студенти-філологи як майбутні вчителі: готуємось до педагогічної практики» або «Стилістика української мови: вимоги до написання кваліфікаційної роботи».

Студенти філологічного факультету були також учасниками багатьох цікавих онлайн-лекцій, що сприяють їхньому професійному зростанню, зокрема: професорки Національного університету «Львівська політехніка» «Категорії у свідомості людини: що це таке і як їх вивчають»; доктора філологічних наук Ольги Харлан «Голоси міст: сучасна українська проза про ландшафти воєнного часу»; Наталії Кобилко «Феномен химерної прози в українській літературі»; професорки, доктора філологічних наук Софії Філоненко «Жанрові стратегії української радянської літератури для дітей та юнацтва 1930-х років (про творчість Миколи Трублаїні, Олеса Донченка, Володимира Владка); професора Алессандро Акіллі (Slavic Languages and Literatures, Dipartimento di Lettere, Lingue e Beni Culturali, Università degli Studi di Cagliari) «Заборонене літературознавство в підрадянській Україні: дві статті Василя Стуса про українську поезію»; професорки Інституту україністики Варшавського університету Тетяною Гребенюк «Метамодернізм в українській літературі та кіно»; професорів Гельсинського університету.

Онлайн-зустрічі з багатьма цікавими й креативними людьми допомогли студентам зануритися в проблеми роботи над сценаріями фільмів (зустріч із Антоном Базелінським, сценаристом фільму «Потяг») (група ЛК-51, куратор Проскуріна Н.), ознайомитися з можливостями штучного інтелекту (заняття «Успішний старт роботи з ШІ» та «Методична кухня» проводила редакторка

освітнього проекту «На урок»), отримати інформацію про видання української літератури у Франції від віце-президента Української бібліотеки С. Петлюри в Парижі Галини Плетнєвої-Фабре. Студенти групи ЛЖ-21 (куратор Полумисна О.) відвідали майстер-класи з Григорієм Пирликом, журналістом таких медіа, як «Об'єктив», «Суспільне», «Громадське радіо» і Радіо Свобода. Інтерес викликала й зустріч із Галиною Бабій, українською музикознавицею, радіоведучою Українського радіо, авторкою радіо- і телепрограм. У межах тижня кар'єри про шлях у професії, створення власного контенту та розвиток авторських ініціатив поділився своїм досвідом Роман Черемський, журналіст творчої групи «Мальва ТБ», голова «Європейської медійної спілки» (тема зустрічі «Медіа діяльність: від репортерства до медіа проектів»). Полумисна О. зініціювала також перегляди фільмів з їх подальшим обговоренням: «Пропала грамота», «Король говорить», «Століття Якова».

У межах тижня кар'єри відбулася зустріч з Поліною Яненко, журналісткою пресслужби Харківської міськради на тему «Між журналістикою та стратегічними комунікаціями: де проходить межа» та Євгенієм Пушкарьовим, який поділився думками щодо кар'єрного розвитку, управління редакцією та виклик сучасних медіа (група ЛЖ-51, куратор Хавкіна Л.). Усі групи долучилися до заходів «Тижня кар'єри» та зустрічалися з роботодавцями.

Чимало цікавих заходів запропонували нашим студентам і активісти студентського самоврядування. Ще восени 2024 року студентською радою був започаткований книжковий клуб «FEEL READ», в якому працює молодіжний хаб «ЛІТЕРА», де на постійній основі відбуваються зустрічі-обговорення нових творів, фільмів тощо. Серед них – обговорення романів «Ніби ми злодії», «Роман про добру людину», автобіографічного роману французького письменника Філіппа Бессона «Припини свої вигадки», книги «7 чоловіків Евелін Гюго», «У пошуках Аляски». У цих вечорах-зустрічах брало участь багато студентів-філологів.

Куратори Андрій Хмельницький і Карина Донець організували літературні читання, а також конкурс малої сюрреалістичної прози, присвячений Харкову. Функціонує і розмовний клуб, в якому студенти спільно з факультетом іноземних мов мали змогу відсвяткувати 8 Березня англійською, були спілкування з носіями польської мови. Багато уваги в межах кураторської роботи приділялося першокурсникам: це й чаювання, і традиційний зимовий обмін подарунками «Таємний Санта», і «Вечір ігор», і навіть літературна костюмована вечірка, присвячена Геловіну (разом зі студентами економічного факультету).

Незважаючи на складні умови військового часу, на онлайн-формат навчального процесу, позалекційне студентське життя на факультеті успішно організовується і набуває нових форм. За це слід подякувати насамперед викладачам-кураторам, активістам органів студентського самоврядування, а також тим студентам, які відгукуються на різні заходи і мають активну життєву позицію.

Завдяки спільним зусиллям, професіоналізму та відповідальності колективу філологічний факультет продовжує виконувати свої освітні й наукові завдання, зберігаючи наступність поколінь і розвиваючи традиції університетської освіти. Забезпечення навчального процесу та реалізація освітніх програм засвідчують спроможність факультету працювати й розвиватися навіть у складних умовах. Наше спільне завдання залишається незмінним — готувати нове покоління філологів, викладачів і науковців, які формуватимуть інтелектуальний та культурний простір України.

Декан

філологічного факультету



Євгенія ЧЕКАРЕВА